

معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شایستگی

تنظیم و کار با ماشینهای فرزمیزی و تعمیر و نگهداری اولیه آنها

گروه شغلی صنایع چوب و کاغذ

کد استاندارد:

۳۱۱۹-۱۹/۰۰۸/۱

تاریخ تدوین: ۱۳۹۱/۱۰/۱

تدوین کنندگان استاندارد آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک و رشته تحصیلی	سمت	سابقه کار	پست الکترونیک
۱	محمدعلی نیکنام	لیسانس صنایع چوب	کارشناس صنایع چوب و مشاور شرکت شهرک های صنعتی ایران	۴۵ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل
۲	نادر پوراابراهیم اهوازی	لیسانس صنایع چوب و کاغذ	مدیر تولید شرکت صنایع چوبی آوید	۳۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل :
۳	محمد شاه نظری	لیسانس صنایع چوب و کاغذ	هنر آموز و صنعتگر کابینت سازی چوبی	۲۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل :
۴	امیر نظری	فوق لیسانس صنایع چوب و کاغذ	کارشناس ارشد دفتر آموزش های مهارتی فنی و حرفه ای و کار دانش - وزارت آموزش و پرورش	۲۵ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل :
۵	اردشیر عبدی	فوق لیسانس صنایع چوب و کاغذ	هنر آموز	۲۲ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل :
۶	رامک فرح آبادی	فوق لیسانس صنایع چوب و کاغذ	رئیس کمیته تخصصی	۲۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل :

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نیش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک ۲۵۹

دورنگار : ۶۶۹۴۴۱۱۷

تلفن : ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

پست الکترونیک: Barnamehdarci@yahoo.com

تاریخ نظارت بر تدوین محتوا و تصویب :

کد ملی درس: ۳۱۱۹-۱۹/۰۰۸/۱

اعضاء کمیته تخصصی صنایع چوب و کاغذ:

آقایان :

محسن ضیایی- امیر نظری - پرویز دوستی - محمد رضا گلپور لاسکی — محمد علی نیکنام - علی محمد اسفندیاری - محمد لطفی نیا- محمد علی حبیبی ساروی -رامک فرح آبادی (رییس کمیته)

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین برنامه آموزش :

-

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

مشخصات استاندارد آموزش شایستگی

عنوان:
تنظیم و کار با ماشین های فرزمیزی و تعمیر و نگهداری اولیه آنها
شرح:
این استاندارد پوشش دهنده عناصر شایستگی تشخیص و کاربرد ابزارهای عمومی مکانیک و برقی در صنایع چوب ، انتخاب تویی و تیغه های فرز، کنترل و تشخیص مواد قبل از عملیات فرزکاری، آماده کردن ماشین فرزمیزی، روشن کردن ماشین فرزمیزی آماده شده، فرزکاری نمونه کار آزمایشی و فرز کاری قطعات مبلمان مرکب بوده و معیار عملکرد هر عنصر شایستگی نیز بر اساس استاندارد ملی حرفه ای احصا، گردیده است.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : داشتن یکی از شرایط ذیل: -مدرک دیپلم حرفه ای تولید مبلمان مرکب - مدرک دیپلم کابینت سازی چوبی در شاخه کاردانش و یا مدرک دیپلم صنایع چوب و کاغذ در شاخه فنی و حرفه ای - دیپلم غیر مرتبط به شرط گذراندن دوره پیش نیاز درودگری در طول دوره آموزشی شایستگی پیش نیاز : ندارد
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۹۶ ساعت - زمان آموزش نظری ۲۴ساعت - زمان آموزش عملی ۷۲ ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
لیسانس مهندسی صنایع چوب با حداقل ۳ سال سابقه کار

استاندارد آموزش

- برگه‌ی عناصر شایستگی و معیارهای عملکرد

معیار عملکرد	عنصر شایستگی
۱-۱- تشخیص و کاربرد انواع آچارها (آلن- تخت دوسر- بوکس و فرانسه) ۱-۲- تشخیص و کاربرد انواع (انبر قفلی- شاقول- تراز- پیچ گوشتی) ۱-۳- تشخیص منابع برق (فیوز- کلید- فازمتر- انبردست یا تاستردور) ۱-۴- تشخیص و کاربرد پیچ دستی- پولی کش	۱- تشخیص و کاربرد ابزارهای عمومی مکانیک و برقی در صنایع چوب
۲-۱- آماده کردن تیغه و توپی های فرز انتخاب شده باید متناسب با نوع کار و تنظیم لبه تیغه ها با دقت تا ۲۰۰/۱ میلیمتر ۲-۲- کنترل و اطمینان از انتخاب توپی و تیغه مناسب با دور ماشین فرز تا ۱۸۰۰۰ دور در دقیقه و با توجه به فولادهای ابزار و رعایت استانداردهای لازم ۲-۳- اقدامات ایمنی و حفاظت جلوگیری از خطرات کار با ابزارهای فرز	۲- انتخاب توپی و تیغه های فرز
۳-۱- تشخیص انواع چوب و مواد پرورده مناسب برای فرزکاری (چوب MDF HDF - نئوپان - تخته چندلایی) ۳-۲- کنترل و تشخیص معایب مواد اولیه و انجام اقدامات حفاظتی لازم برای عملیات فرزکاری ۳-۳- تشخیص راه مناسب الیاف چوب برای فرزکاری	۳- کنترل و تشخیص مواد قبل از عملیات فرزکاری
۴-۱- کنترل و تنظیم گونبای طولی و عرضی و اجزای اصلی ماشین مانند دوران کننده ۴-۲- کنترل حفاظ های روی تیغه فرز و تنظیم آن ها طبق استاندارد حفاظت و ایمنی وزارت کار ۴-۳- کنترل سیستم مکنده و تنظیم راه اندازی آن	۴- آماده کردن ماشین فرزمیزی
۵-۱- کنترل صحت تنظیم تیغه و توپی فرز برای انجام عملیات فرزکاری ۵-۲- کنترل جهت حرکت تیغه به صورت راست گرد و چپ گرد و روشن کردن صحیح ماشین فرز ۵-۳- آماده کردن وسائل کمکی حفاظتی مانند شانه حفاظتی و فیکسچر مناسب	۵- روشن کردن ماشین فرزمیزی آماده شده
۶-۱- انجام آزمایشی یک قطعه چوب برای اطمینان از تنظیم مناسب ماشین ۶-۲- انجام آزمایشی کنشکاف دوراچه در لبه صفحات پرورده ۶-۳- تنظیم شانه و فیکسچر حفاظتی روی قطعه آزمایشی	۶- فرزکاری نمونه کار آزمایشی
۷-۱- انجام فرزکاری و پروفیل زدن به لبه های صفحات چوبی و زهوارها طبق نقشه اجرای کار ۷-۲- انجام فرزکاری لبه صفحات پرورده با استفاده از فیکسچر مربوطه ۷-۳- انجام فرزکاری روی لبه های قوسدار صفحات با استفاده از فیکسچر مناسب و وسایل حفاظتی	۷- فرز کاری قطعات مبلمان مرکب
۸-۱- کلیه ابزارها در پایان کار تمیز و روغنکاری شوند و حفاظت گردند ۸-۲- کلیه اجزاء ماشین فرزمیزی نظافت شود و طبق دستور کارخانه روغنکاری گردد ۸-۳- محیط کار نظافت گردد- فیکسچرها کنترل و تمیز شده و حفاظت گردد ۸-۴- ابزارهای عمومی پس از نظافت تحویل انبار گردد یا در قفسه چیده شوند ۸-۵- مکنده خاموش شود و فیلتر و کیسه ضایعات تخلیه و تمیز شود	۸- سرویس ماشین- ابزار و نظافت کار

استاندارد آموزش
برگه تحلیل آموزش

دانش:	زمان اسمی آموزش: ۲۴ ساعت
- شناخت اجزاء ماشین فرزمیزی طبق نقشه فنی کارخانه سازنده شامل (چهارچوب و اسکلت دستگاه- بدنه اصلی- قطعات حرکت دهنده و خوراک دهنده کار- اجزاء نگهدارنده و هدایت کننده قطعه کار- میز ماشینی- شیار نصب گونیا- محل استقرار گونیا- صفحات گونیا- حلقه های فلزی تنظیم کننده دهانه محور روی میز ماشین- ابزار و تجهیزات اصلی تراش دهنده قطعه کار- توپی و تیغه های فرز- محل استقرار و تکیه گاه میله دوران کننده اصلی- میله یا شافت دوران کننده - مفر میله اصلی و یاتاقانهای مربوطه- واشرهای مستقر روی میله برای نگهداشتن تیغه- قسمت کونیک میله اصلی- محور تقارن میله اصلی- بوش یا سیلندر مفر خارجی میله اصلی شافت- مهره ثابت کننده قطعات روی میله اصلی - مهره های تنظیم کننده روی میله اصلی برای ثابت کردن تیغه- بوش یا محل استقرار میله ماشینی در زیر صفحه- مهره اصلی ثابت کننده بوشها روی تیغه - شناخت اجزاء تجهیزات کنترل کننده و تجهیزات ایمنی دستگاه شامل: (کلید استارت روشن و خاموش کردن دستگاه- قفل میله دوران کننده - فرمان تنظیم حرکت عمودی میله اصلی- قفل فرمان حرکت میله- پدال ترمز- شناخت تجهیزات متفرقه، ماشین فرزمیزی شامل (میز متحرک- دستگاه مکنده پوشال- دهانه و کانال محل خروج پوشال- مکانیسم اتصال لوله مکنده به ماشین برای خروج ضایعات) - شناخت و نحوه کاربرد ابزارهای عمومی تنظیم و تعمیر و نگهداری ماشین فرز شامل (انواع آچار پیچ گوشتی- آچار تخت- فرانسه- آچار بوکس- آچار آلن- انبر قفلی- انبر دست- دم باریک- پولی کشش- روغندان- گریس پمپ- قطر سنج- دور سنج- عمق سنج- کولیس- میکرومتر- دستگاه دیجیتالی تنظیم تیغه در توپی فرز با دقت ۱/۲۰۰ میلیمتر) - شناخت انواع جیگ و فیکسچر تسریع کننده و حفاظت کننده در عملیات فرزکاری و دستگاه پیش دهنده مکانیکی فرزکاری - شناخت اصول فرزکاری چوب و صفحات پرورده شامل انتخاب دور مناسب با تعداد دور ماشین فرز تا ۲۰۰۰۰ دور در دقیقه. قطر توپی فرز و فرم تیغه مناسب با نقشه کار و جنس مواد مورد عمل در فرزکاری و راه الیاف چوب - شناخت اصول تنظیم و انتخاب توپی و تیغه های فرز با استفاده از دستگاه دیجیتالی یا ساعت اندازه گیر- یا با چوب و دست آزاد - شناخت استانداردهای ابعاد و فرم اتصالات قابل عمل یا ماشین فرزمیزی شامل (دوراهه- کنشکاف- نیم نیم- پروفیل) - شناخت معایب ناشی از فرزکاری و مواد چوب و صفحات MDF - HDF - نئوپان - تخته چند لایه - شناخت طرق رفع عیب از ماشین فرز و قطعات فرزکاری شده و سرویس و نگهدایر ماشین.	

استاندارد آموزش
برگه تحلیل آموزش

مهارت	زمان اسمی آموزش: ۷۲ ساعت
کنترل اجزاء ماشین فرزمیزی (پیچ و مهره ها-محورها و شافت ها- یاتاقان ها- فنرها- چرخ دنده ها و چرخ تسمه ها و تسمه ها- انتقال حرکت و نیرو- گونیا و گیره های ماشین- ابعاد و مشخصات ظاهری ماشین- تجهیزات اصلی و کمکی ماشین- مکنده پوشال- کنترل ابزارهای عمومی مکانیک و کاربرد آن ها در فرزکاری (پیچ گوشتیها- آچارها- انبردستها- گریس پمپ و روغندان- انواع پولی کش و ...) - کنترل صحت اجزاء داخلی ماشین فرزمیزی (الکتروموتور- شافت (میله دوران کننده- مقر میله اصلی- بلبرینگ ها- تجهیزات - کنترل صحت تجهیزات متفرقه (کلید استارت و تغییر دور- قفل میله دوران کننده) تجهیزات ایمنی (قفل فرمان- پدال ترمز- فیکسچرها) - آماده کردن وسایل سرویس و نگهداری و تنظیم ماشین طبق دستور کارخانه سازنده، ماشین فرز - تشخیص معایب ماشین فرز و رفع معایب ساده و تعویض تسمه معیوب شده - روشن کردن دستگاه مکنده ضایعات و تنظیم کانال و لوه مکنده با محل خروج ضایعات از ماشین فرز -انتخاب و کاربرد وسایل تعمیر و نگهداری ماشین فرزمیزی (چرخنده و چرخ تسمه و تسمه- آچارها و پیچ و مهره ها و ...) - سرویس و آماده کردن اجزاء ماشین فرز برای عملیات فرزکاری (بدنه اصلی- گونیا- میز اصلی و میز متحرک - کنترل و آماده کردن تجهیزات متفرقه ماشین فرز میزی (کلید استارت و تغییر دور- الکتروموتور- میله محورها- یاتاقان ها و روغنکاری آن ها - جیگ و فیکسچرهای تسریع کننده و حفاظت کننده - دستگاه جلودهنده مکانیکی - آماده کردن سیستم مکنده- تجهیزات حفاظت و ایمنی- جلودهنده مکانیکی (روشن کردن و تنظیم آن ها) - تنظیم گونیا- بستن تیغه مناسب به میله شافت- تنظیم مقدار نفوذ تیغه در کار- روشن کردن ماشین - انتخاب چوب و مواد برای عملیات فرزکاری- استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی - انجام عملیات فرزکاری (کنشکاف زدن- دوراهه زدن- پروفیل زدن) به چوب و مواد پرورده - استفاده صحیح از جیگ و فیکسچرهای مناسب- کنترل و ارزشیابی قطعات فرزکاری شده- تعمیر و نگهداری ماشین فرزمیزی - کنترل قطعات فرزکاری شده با شابلون و نقشه های اجرایی - کنترل کیفیت ابزار و مواد مورد استفاده (جنس فولاد ابزار- سالم بودن ابزار) - کنترل دقت و فرم و ابعاد توپی ها و تیغه های فرز - تمیز کردن و کنترل وضعیت ظاهری و صحت استقرار قطعات ماشین فرزمیزی پس از عملیات فرزکاری	

استاندارد آموزش
برگه تحلیل آموزش

نگرش:

- استفاده از وسائل حفاظت و ایمنی کار (جیگ و فیکسچر مناسب- عینک و گوشی ایمنی)
- دقت در عملیات فرزکاری- دقت در تعمیر و نگهداری ماشین فرزمیزی
- رعایت اخلاق حرفه ای

- برگه استاندارد مواد :

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	چوب راش	درجه ۱ تخته به ابعاد ۳*۲۰*۱۰۰ سانتیمتر چهارطرف رندیده شده	۶۰ عدد	کنشکاف و دوراها و پروفیل
۲	چوب چنار	درجه ۱ زهوار به ابعاد ۲۰*۳۰*۱۰۰۰ میلیمتر گندگی شده	۱۵۰ عدد	پروفیل زهوار
۳	چوب ممرز	درجه ۱ چهار سوک گندگی شده به ابعاد ۱۰۰*۱۰۰*۱۰۰۰ میلیمتر	۳۰ عدد	
۴	تخته چند لایه	هفت لایه درجه ۱ به ابعاد ۱۰*۵۰۰*۵۰۰ میلیمتر	۳۰ ورق	پروفیل پایه
۵	تخته خرده چوب	نئوپان درجه ۱ به ابعاد ۱۸*۱۰۰۰*۱۰۰۰ میلیمتر	۳۰ ورق	پروفیل تنکه
۶	تخته MDF	درجه ۱ روکشدار به ابعاد ۱۸*۲۰۰*۱۰۰۰ میلیمتر	۱۵ ورق	کنشکاف
۷	تخته HDF	درجه ۱ روکش دار به ابعاد ۱۸*۲۰۰*۱۰۰۰ میلیمتر	۱۵ ورق	کنشکاف و دو راهه
۸	تخته MDF	درجه ۱ ساده به ابعاد ۱۸*۲۰۰*۱۰۰۰ میلیمتر	۱۵ ورق	کنشکاف و دوراها

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود

- برگه استاندارد تجهیزات :

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ماشین فرزمیزی با میز متحرک کشویی	ابعاد ۷۰۵*۸۵۰*۸۵۰ میلیمتر- قدرت ۴KW - تعداد دور تا ۲۵۰۰ تا ۱۲۰۰۰ دور در دقیقه	۱ دستگاه	
۲	میز کار چوبی با گیره کتابی	طول ۱۷۸- عرض ۱۲۸ و ارتفاع ۸۰ سانتیمتر	۳ دستگاه	
۳	قفسه جای ابزار	فلزی یا چوبی	۱ سری	
۴	کیت آموزشی هیدرولیک و پنوماتیک	سری کامل سیلندر و پیستون- کلیدها- زیگنالها و غیره	۱ سری	
۵	دستگاه کامپیوتر	آموزشی با تجهیزات کامل	۱ سری	
۶	وسایل حفاظت ایمنی	ماسک-عینک ایمنی- گوشی و کفش ایمنی	۱۵ سری	
۷	کیت آموزشی دارای نمونه های	چرخ دنده- چرخ زنجیر- چرخ تسمه- بلبرینگ- رول برینگ و ...	۱ دستگاه	
۸	دستگاه مکنده سیار	حجم مکش ۱۵۰۰ متر مکعب در ساعت- قدرت ۱ اسب- حجم کیسه ۱۰۰ لیتر	۱ دستگاه	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار :

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	آچار تخت دو سر	از ۶ تا ۳۲ میلیمتر	۲ سری	
۲	آچار فرانسه	بزرگ به طول ۲۰ تا ۳۰ سانتیمتر	۲ عدد	
۳	آچار فرانسه	کوچک به طول ۱۰ تا ۱۸ سانتیمتر	۲ عدد	
۴	انبردست معمولی	دسته عایق به طول ۵۰ تا ۱۸۰ میلیمتر	۲ عدد	
۵	انبر قفلی	با طول ۲۵۰ میلیمتر و دهانه تا ۵۰ میلیمتر	۲ عدد	
۶	انبردست دم باریک	به طول ۱۵۰ سانتیمتر	۲ عدد	
۷	آچار شلاقی	به طول ۱۴ اینچ	۲ عدد	
۸	آچار لوله گیر	برای لوله های تا ۲ اینچ	۲ عدد	
۹	آچار رینگگی	از ۶ تا ۳۳ میلیمتر	۱ سری	
۱۰	آچار آلن (مغزی شش گوش) با آچارخور	۲-۲.۵-۳-۴-۵-۶-۸-۱۰	۲ سری	
۱۱	آچار بکس	یک جعبه کامل از ۶ تا ۳۲ میلیمتر	۱ سری	
۱۲	برس سبیم	با عرض ۴۰ و طول فعال ۱۳۰ میلیمتر	۳ عدد	
۱۳	سوهان پاک کن	طول فرچه ۱۱۵ و عرض ۴۰ میلیمتر	۲ عدد	
۱۴	چاقوی اینورسال	برای برش روکش و نوار	۵ عدد	
۱۵	دور سنج	با صفحه ساعتی	۱ عدد	
۱۶	آچار پیچ گوشتی ساده	کوچک تا بزرگ به طول ۱۰ تا ۲۰ سانتیمتر	۲ سری	
۱۷	روغندان	به حجم ۱۰۰ تا ۳۵۰ گرم	۳ عدد	
۱۸	گریس پمپ	به حجم ۱۰۰ نت ۲۵۰ گرم	۳ عدد	
۱۹	گره پیچ دستی	به طول بازوی ۳۰ سانتیمتر	۳ عدد	
۲۰	وسایل خط کشی	درفش- سوزن خط کشی پایه دار	۵ عدد	از هر کدام
۲۱	انواع سوهان تخت- گرد و نیم گرد	به طول ۱۰ تا ۱۵ اینچ نمره آج ۳	۲ عدد	از هر کدام
۲۲	انواع کولیس و زاویه یاب	ساده- ساعت دار- زاویه یاب اینورسال	۲ عدد	از هر کدام
۲۳	انواع گونیا فلزی	۹۰ درجه- بازشو- مرکب	۲ عدد	از هر کدام
۲۴	متر	فلزی - جعبه ای جمع شو فتری ۲ متری	۱۵ عدد	
۲۵	برس	موئی دسته چوبی	۱۵ عدد	برای تمیز کردن قطعات

توجه:

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود